

Langtidsplan for forskning 2018 - 2021

Sunnaas sykehus HF

Vedtatt 20. mars 2018

Sunnaas sykehus er Norges største spesialsykehus innen rehabilitering og fysikalsk medisin, og behandler rundt 3000 pasienter pr. år.

Pasienttilbudet er basert på tverrfaglig kompetanse, og målgruppen er pasienter med komplekse funksjonstap etter sykdom og skade. Sunnaas sykehus tilbyr høyspesialisert rehabilitering, som bl.a. innebærer at sykehuset driver innovasjon og utprøving av ny teknologi, at det bidrar i forskning, kompetanseformidling og fagutvikling på rehabiliteringsfeltet også utenfor sykehusets vegger.

Sykehusets virksomhetsidé:

- Sunnaas sykehus tilbyr og utvikler høyspesialisert rehabilitering som pasient og samfunn har nytte av, og
- Sunnaas sykehus gjør andre bedre.

Forskning og undervisning står sentralt i foretakets virksomhet, og sykehus har universitetsfunksjoner.

Innledning

Langtidsplanen for forskning Sunnaas sykehus HF 2018-2021 er utarbeidet på grunnlag av Forskningsstrategi 2013-2016, som igjen bygger på tidligere forsknings-strategier siden 2003, utarbeidet etter internasjonale vurderinger i regi av Norges Forskningsråd i 2002 og 2010, og skal bidra til å nå sykehusets vedtatte strategiske målsettinger mot 2030.

Sunnaas sykehus HF i 2030:

- er et høyspesialisert nasjonalt rehabiliteringssykehus, og et kunnskapsbasert konsept for rehabilitering som andre aktører i hele behandlingsskjeden kan delta i og arbeide etter.
- er blant de 10 beste sykehusene i Norge i undersøkelser om pasienterfaringer
- styrker pasientens kompetanse om egen tilstand og sørger for at pasienter i hele landet har tilgang til kunnskapsbaserte rehabiliteringstjenester og moderne teknologi
- er en fremtredende aktør internasjonalt for rehabiliteringsforskning og innovasjon
- dokumenterer effekt på aktivitet og samfunnsdeltakelse, og kostnads-effektivitet, for alle sine rehabiliterings-programmer

For forskningen ved sykehuset innebærer de strategiske målene blant annet at Sunnaas sykehus kombinerer til enhver tid kunnskapsbasert praksis med utviklings-, innovasjons- og forskningsarbeid, med større strategisk integrasjon bl.a. ved å ha samstemte mål, utvikle og bruke felles infrastruktur og bedre avstemme bruken og utviklingen av fagkompetanse.

Årlig bidrar sykehuset med om lag 40-50 vitenskapelige artikler og 1-4 doktorgrader. Arbeidet innenfor spesialisert rehabilitering er mer tverrfaglig enn de fleste andre medisinske disipliner, og det er derfor spesielt nødvendig at alle fagprofesjoner ved Sunnaas sykehus oppnår forskningskompetanse og driver aktiv forskning. Sykehuset driver også forskning på sjeldne diagnoser gjennom TRS kompetansesenter for sjeldne diagnoser.

Langtidsmål 2018 - 2021

Sunnaas sykehus skal

1. Opprettholde og styrke samarbeidet med universitets- og høyskolesektoren

Ved å:

- a) Videreføre tilhørighet til og samarbeid med Universitetet i Oslo gjennom å opprettholde professorat og amanuensis-stilling ved hhv. Det medisinske fakultet og Psykologisk Institutt, samt bistillinger ved Institutt for spesialpedagogikk og Institutt for ernæringsvitenskap. To postdoktorstillinger ved Medisinsk Fakultet benyttes til interne stillinger i kombinasjon klinikk/forskning.
- b) Videreføre tilhørighet til og samarbeid med OsloMet - storbyuniversitetet, ved å opprettholde tre bistillinger innen helsefag, og etablere bistilling i sosialfag.
- c) Videreføre tilhørighet til og samarbeid med Norges Idrettshøyskole med økning til to bistillinger.
- d) Vurdering av andre strategiske stillinger.

2. Styrke nasjonalt og internasjonalt samarbeid

Ved å:

- a) Stimulere til økt samarbeid med universitetssykehusene, og i særlig grad med OUS.
- b) Opprettholde gjesteprofessor-ordningen slik at sykehuset har tilknytning til anerkjente internasjonale institusjoner og professorer for ulike fagprofesjoner og fagområder.
- c) Videreføre internasjonale samarbeidsprosjekter.
- d) Oppmuntre til deltakelse i internasjonale multisenterstudier.
- e) Tilstrebe internasjonalt samarbeid i alle nye forskningsprosjekter/publikasjoner.
- f) Sørge for å øke sykehusets representasjon i verv eller nominasjoner til styrene i anerkjente internasjonale fagorganer, eksempelvis internasjonale spesialistorganisasjoner.
- g) Legge til rette for aktiv internasjonal deltakelse på utvalgte, strategiske kongresser.
- h) Legge til rette for forskningsopphold i utlandet for doktorgrads-/postdoktorstipendiater fra Sunnaas sykehus HF.

Samarbeid med universitets- og høyskolesektoren gjennom strategiske stillinger er viktig, dels å komme inn i undervisningssystemet for ulike faggrupper, og dels få tilgang på gode forskningsmiljøer og forskningsressurser. Alle nevnte stillinger ved norske universitet og høyskoler er finansiert via budsjettet til Forskningsavdelingen, Sunnaas sykehus HF.

Sunnaas sykehus HF er avhengig av nasjonalt og internasjonalt samarbeid for å opprettholde status som nasjonalt ledende innen rehabiliteringsmedisin, og det oppmuntres både til organisatoriske og personlige kontakter og samarbeidsformer. Internasjonale samarbeids-prosjekter, eksempelvis SIN-samarbeidet, Stockholm Rehab-samarbeidet, det multinasjonale InSCI-samarbeidet, etc, videreføres. Ordningen med gjesteprofessorater for ulike fagprofesjoner ved sykehuset gir sykehuset et unikt kontaktnett blant høyt anerkjente internasjonale fagpersoner og institusjoner, og kostnadene til denne ordningen er relativt beskjeden. Gjesteprofessorene kan i tillegg til andre kontakter bidra til øket kvalitet i eksterne søknader samt til multinasjonale forskningsprosjekter.

Brukere er involvert i mange av de pågående studiene ved Sunnaas, enten via aktuelle pasientorganisasjoner eller representanter fra sykehusets Brukerutvalg. Brukermedvirkning i forskningen vil bidra til å bedre forskningens kvalitet, nytteverdi, kan øke deltakelsen i kliniske studier samt gjøre forskningen mer relevant for pasientene selv. Brukermedvirkningen i hvert forskningsprosjekt skal bedømmes internt, slik det også gjerne blir gjort eksternt.

Helse Sør-Øst RHF har som målsetting at 5 % av totalbudsjettet skal brukes til forskningsformål, og de enkelte sykehus er anbefalt å følge samme målsetting. Sunnaas sykehus HF har helt siden 2003 hatt store ambisjoner om å satse på forskningsvirksomheten, og er ifølge NIFU STEP blant de HF som satser mest. Målsettingen i Sunnaas sykehus HF har vært å være «tilsvarende universitetssykehusene», som imidlertid varierer relativt mye, med OUS på topp rundt 10 %, et mål som også bør være målsetting ved Sunnaas som sum av intern og eksternt finansiering. En klar forutsetning for suksess med forskningen er uansett forutsigbarhet med basisfinansieringen over noe tid. For å bedre kvaliteten i forskningssøknader, må søknadsprosessen bedres ved å sette interne frister for søknader i god tid før de offisielle fristene, videre oppmuntres til aktiv bruk av forskerstøtteavdelingen for HSØ, mer bruk av gjesteprofessorer i søknadsskriving, samt bruk av intern gruppe bestående av lederne for de tematiske forskningsgrupper pluss forskningsdirektør.

De siste årene har det vært en økning i både antall innovasjonsprosjekter som utvikler seg til forskningsprosjekter, tilsvarende forskningsprosjekter som munner ut i innovasjonsprosjekter (både produkter og tjenester). En ser et stort potensial for videre utvikling av samarbeidet mellom forskning og innovasjon, både ved at man tenker innovasjonspotensial i alle forskningsprosjekter, og ved å tenke forskningspotensial i alle innovasjonsprosjekt.

Sunnaas sykehus HF har hittil ikke styrt innholdet i forskningen ved å utlyse forskningsmidler på prioriterte områder, noe som vil være ønskelig. Eksempelvis kan forskning innen barn, locked in syndrom og samhandling være aktuelle satsningsområder som kan behøve intern støtte. Man vil foreslå å starte med slik strategisk satsing ved å omgjøre de to postdoktorstillingene ved Medisinsk Fakultet til kombinerte klinikk/forskning-stillinger ved Sunnaas, og vil foreslå å prioritere leger i første omgang med tanke på å utdanne framtidens akademikere kombinert med forskning på utvalgte strategiske områder.

3. Sikre brukermedvirkning og et pasientperspektiv i forskningen

Ved å:

- Legge til rette for at brukernes erfaringer og kunnskap inkluderes i alle faser av forskningsprosessen.
- Legge til rette for at pasienter ved foretaket er inkludert i den pågående forskningsaktiviteten.
- Legge til rette for at forskningen som utføres ved foretaket bidrar til at våre pasienter mottar høyspesialisert rehabilitering basert på nyeste kunnskapsgrunnlag.
- Sørge for at forskningen understøtter det kliniske tilbudet.

4. Styrke forskningsfinansieringen

Ved å

- Påvirke eksterne interessenter og beslutningstakere om forskningens nytte og relevans.
- Ha total finansiering til forskning på relativt sett tilsvarende nivå som ved Oslo universitetssykehus (beregnet av NIFU).
- Arbeide for at 30 % av totalbudsjettet til forskning er eksterne midler.
- Sikre høy kvalitet i forskningssøknader om eksterne midler, spesielt søknader til Helse Sør-Øst, Forskningsrådet, ExtraStiftelsen og EU-midler, herunder å etablere nærmere kontakt med avdelingen for Regional forskningsstøtte HSØ.
- Overføre midler fra to postdoktorstillinger ved Medisinsk Fakultet til interne kombinerte stillinger forskning/klinikk/undervisning, prioritert for leger.

5. Øke synliggjøring og formidling av forskningen

Ved å

- Publisere forskningen i fagfelleurderte tidsskrifter 40-50/år, hvor man tilstreber internasjonalt medforfatterskap >50 % og publisering i nivå 2-tidsskrifter > 10 %.
- Gjennomføre ekstern evaluering av forskningen med jevne mellomrom (hvert tredje år) i regi av NIFU.
- Formidle forskningen og dens nytte og relevans, både internt i foretaket og blant eksterne interessenter og beslutningstakere.
- Sørge for at forskningen benyttes som grunnlag for utvikling av kunnskapsbasert praksis til beste for pasientene.

Overordnede premisser

HelseOmsorg21 (HO21) er regjeringens nasjonale forsknings- og innovasjonsstrategi for helse og omsorg. Målet med HO21 er å bidra til en kunnskapsbasert helse- og omsorgstjeneste kjennetegnet av kvalitet, pasientsikkerhet og effektive tjenester. HO21 vektlegger at brukernes erfaringer og kunnskap må inkluderes, og at de skal kunne delta i alle faser av forskningsprosessen. Det skal satses på langsiktig utvikling av flere verdensledende forskningsmiljøer, og legges til rette for at det er god balanse og samspill mellom grunnleggende forskning, handlingsrettet forskning, translasjons- og klinisk forskning, innovasjon og næringsutvikling, kommersialisering og implementering av ny kunnskap og nye løsninger.

I **Helse Sør-Øst** er forskning et av de strategiske innsatsområdene; Forskningen skal føre til forbedret helse i befolkningen, tilstrebe høy kvalitet og være basert på samarbeid.

Forskning er en av de fire lovpålagte oppgavene for helseforetakene og er en sentral premiss for helsetjenestens kvalitet og utvikling. Den skal komme pasienter og befolkningen til gode gjennom etablering av ny kunnskap og økt kompetanse.

Forskningen skal frambringe kunnskapsgrunnlag for forebygging, diagnostikk, behandling, omsorg og rehabilitering, samt innovasjon og næringsutvikling. Det skal legges til rette for forskning ved alle helseforetak. Forskning i regionen skal tilpasses tematiske føringer fra myndighetene. Forskningen skal holde et høyt internasjonalt kvalitetsnivå, ha tilstrekkelig bredde og tverrfaglighet, og bidra til god organisering og effektiv ressursutnyttelse i helseregionen. Forskningsforvaltningen i helseregionen skal omfatte gode, åpne og habile prosesser basert på faglig forsvarlige vurderinger. Forskningsresultater skal komme til praktisk nytte ved å styrke innovasjonsarbeidet i regionen.

6. Styrke forskningsbasert innovasjon

Ved å:

- Legge til rette for økt samhandling og integrasjon mellom forskning og innovasjon.
- Videreutvikle laboratorienes rolle i innovasjonsprosjekter, og som en sentral aktør i foretakets testbed-aktivitet.

7. Bedre integrasjon forskning - klinikk

Ved å:

- Legge til rette for kombinerte stillinger forskning/klinikk, både på postdoktor og PhD-nivå. Utgangspunktet for hvor slike stillinger opprettes bør være behovet ut fra kliniske problemstillinger og strategiske hensyn.
- Videreutvikle tematiske forskningsgrupper etter evaluering.
- Evaluerer Fagråd klinikk-forskning, med mål om et tydeligere mandat.
- Sørge for å øke akademiseringen i sykehuset gjennom rekruttering av fagsjefer med doktorgrad, og innføre ambisjon om forskerkompetanse i andre lederstillinger.
- Legge til rette for å øke forskningsaktiviteten ved sykehusets laboratorier.

8. Gjøre andre bedre i forskning

Ved å:

- Finansiere utdanningsstillinger ved universitet og høyskoler.
- Gi mulighet for at andre forskere får benytte Sunnaas' pasientgrunnlag og veiledningskapasitet i PhD studier og annen forskning.
- Styrke det nasjonale samarbeidet opp mot OUS og de andre universitetssykehusene.
- Initiere og delta på multisenterstudier.
- Definere strategiske områder for rehabiliteringsforskning i samarbeid med andre rehabiliteringsaktører i HSØ og initiere studier på disse områdene.